

ÎNCHEIERE

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de BC “Moldova-Agroindbank” SA,

în cauza civilă la cererea înaintată de Timotin Elena împotriva BC “Moldova-Agroindbank” SA cu privire la anularea ordinului, încasarea ajutorului material, compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de BC “Moldova-Agroindbank” SA și menținută hotărârea din 05 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă:

La 18 noiembrie 2019, Timotin Elena s-a adresat cu o cerere de chemare în judecată către BC “Moldova-Agroindbank” SA, prin care a solicitat anularea pct.2 din ordinul BC “Moldova-Agroindbank” SA nr.772-p din 18 aprilie 2019, prin care a fost aplicată Elenei Timotin sancțiunea disciplinară sub formă de mustrare, încasarea din contul BC “Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul lui Timotin Elena a sumei de 10 000 (zece mii) lei cu titlu de ajutor material, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, în temeiul pct.2 al ordinului Președintelui Comitetului de Conducere a Băncii nr.772-p din 18 aprilie 2019, i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de mustrare pentru încălcarea obligațiilor de muncă în domeniul securității informației, manifestate prin divulgarea/transmiterea neregulamentară a credențialelor de acces la stația de lucru altei persoane.

Consideră ordinul respectiv ilegal și neîntemeiat, pasibil de a fi anulat, deoarece sancționarea disciplinară a acesteia s-a petrecut cu nereguli. În acest sens indică precum că a făcut cunoștință cu textul ordinului contestat la 11 noiembrie 2019, recepționând scrisoarea nr.C160/E 00169 din 11 noiembrie 2019, remisă de către Președintele Comitetului de Conducere Sergiu Cebotari, iar despre bănuială pârâtei precum că reclamanta a comis o încălcare disciplinară a aflat în luna aprilie 2019.

În acest sens, a invocat dispozițiile art. 208 din Codul muncii, potrivit cărora, până la aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul este obligat să ceară salariatului o explicație scrisă privind fapta comisă. Explicația privind fapta comisă poate fi prezentată de către salariat în termen de 5 zile lucrătoare de la data solicitării. Refuzul de a prezenta explicația cerută se consemnează într-un proces-verbal semnat de un reprezentant al angajatorului și un reprezentant al salariaților. În funcție de gravitatea faptei comise de salariat, angajatorul este în drept să organizeze și o anchetă de serviciu, a cărei durată nu poate depăși o lună. În cadrul anchetei, salariatul are dreptul să-și explice atitudinea și să prezinte persoanei abilitate cu efectuarea anchetei toate probele și justificările pe care le consideră necesare.

În corespundere cu art. 206 din Codul muncii, pentru încălcarea disciplinei de muncă, angajatorul are dreptul să aplice față de salariat următoarele sancțiuni disciplinare: a) avertismentul; b) mustrarea; c) mustrarea aspră; d) concedierea (în temeiurile prevăzute la art. 86 alin. (1) lit. g)-r)). Legislația în vigoare poate prevedea pentru unele categorii de salariați și alte sancțiuni disciplinare. Se interzice aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă. Pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica decât o singură sancțiune. La aplicarea sancțiunii disciplinare, angajatorul trebuie să țină cont de gravitatea abaterii disciplinare comise și de alte circumstanțe obiective.

În contextul normelor legale enunțate, reclamanta a relevat că deși anterior emiterii ordinului avea dreptul să explice motivele referitor la încălcarea sa, nu a fost lăsată să explice dacă era sau nu în drept să nu îndeplinească dispoziția directorului filialei, d-lui Roșca, care potrivit fișei sale de post îi este șeful său superior direct cărui i se supune.

Potrivit reclamantei, a transmis informația nu unei persoane terțe băncii, dar unei persoane angajate la bancă și căreia banca i-a încredințat activitatea cu surse financiare considerabile, precum și cu accesul respective la informația internă a băncii. Relevă că angajatorul nu a ținut cont nici de faptul că este angajata băncii timp de 20 ani, a trecut treptele de serviciu de la simplu contabil la contabil-șef al sucursalei nr. 10 Chișinău. În această perioadă nu a avut sancțiuni disciplinare și nici avertismente asupra disciplinei personale sau executorii.

Mai mult, nu s-a ținut cont nici de faptul că nu a procedat cu rea-voință, a recunoscut cele comise și s-a angajat pe viitor să nu comită astfel de abateri. De asemenea, nu s-a ținut cont nici de starea sa familiară și de sănătate în acel moment. Or scopul aplicării sancțiunii disciplinare este curmarea faptului de indisciplină, prevenirea și excluderea pe viitor a unor astfel de abateri.

Reclamanta consideră că ordinul de aplicare a sancțiunii nu reflectă spectrul drepturilor și obligațiilor asupra persoanei în privința căreia s-a emis actul, nu reglementează nici regulile de aplicare, căile de atac și nici consecințele juridice în cazul nerespectării unui asemenea act, nu sunt indicate motivele care au stat la baza deciziei de sancționare, ceea ce denotă că ordinul este emis contrar prevederilor legale.

Totodată, aplicarea sancțiunii disciplinare contribuie la formarea convingerii celui sancționat, scopul educativ al sancțiunii disciplinare fiind atins nu numai prin oportunitatea acesteia, dar și prin modul cum este adusă la cunoștința colaboratorului, astfel că elementul esențial al efectuării anchetei de serviciu îl constituie audierea salariatului.

Potrivit prevederilor art. 7 din Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr.158 din 22 iunie 1982 cu privire la încetarea raporturilor de muncă din inițiativa celui care angajează, raporturile de muncă ale unui lucrător nu vor înceta din motive legate de conduita sau manifestările lucrătorului înainte a de a i se oferi posibilitatea de a se apăra de afirmațiile acuzării, cu excepția cazului când patronul nu poate în mod rezonabil oferi această posibilitate.

De altfel, însăși Curtea Europeană a arătat că dreptul la o procedură contradictorie implică posibilitatea pentru părțile unui proces de a lua cunoștință cu toate piesele de natură să influențeze decizia autorității și de a le discuta. Instanța europeană a decis că legislația națională poate să realizeze această exigență în diverse moduri, metoda adoptată trebuie să garanteze ca partea adversă să fie înștiințată de depunerea observațiilor și să aibă posibilitatea să le comenteze (cauza Pellegrini vs. Italia, hotărârea din 20 octombrie 2001, §44; cauza Meftah și alții vs. Franța, hotărârea din 26 iulie 2002, §51).

Astfel, deși potrivit Codului muncii este interzisă aplicarea amenzilor și altor sancțiuni pecuniare pentru încălcarea disciplinei de muncă, acest fapt a fost ignorat de către pârâtă, reclamanta fiind lipsită în această perioadă de ajutorul material la concediul anual în mărime de 80% din salariu, ceea ce constituie 10 000 lei.

Reieșind din cele expuse, reclamanta a solicitat anularea pct.2 din ordinul nr.772-p din 18 aprilie 2019, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară, încasarea din contul pârâtului a sumei de 10 000 lei cu titlul de ajutor material anual la concediu, neachitat din motivul aplicării sancțiunii disciplinare, încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 05 martie 2020, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă anularea pct. 2 din ordinul BC “Moldova-Agroindbank” SA nr.772-p din 18 aprilie 2019, prin care a fost aplicată sancțiunea disciplinară în formă de mustrare Elenei Timotin, încasarea din contul BC “Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul Elenei Timotin a sumei de 10 000 lei cu titlu de ajutor material, încasarea din contul BC “Moldova-Agroindbank” SA în beneficiul statului a taxei de stat în mărime de 300 lei, în rest acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței, la 18 martie 2020, BC “Moldova-Agroindbank” SA a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de BC “Moldova-Agroindbank” SA și menținută hotărârea din 05 martie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, în condițiile în care angajatorul nu a făcut dovada aducerii la cunoștință angajatei Timotin Elena a Regulamentului privind utilizarea acceptabilă a resurselor informaționale, aprobat prin decizia Consiliului băncii din 28 noiembrie 2011, proces-verbal nr. 53, cu modificările ulterioare, deși avea o astfel de obligație, sunt nejustificate legal aserțiunile apelantei privind temeinicia sancționării disciplinare a Elenei Timotin. Mai mult, angajatorul a eșuat să probeze faptul, totuși, în ce cazuri și în ce ordine stabilită în actele normative interne aceste informații pot fi divulgate, dispoziția pct.6.2.8. fiind una de blanchetă (face trimitere la alte acte normative). Colegiul a reținut că angajaților băncii și părților Sistemului Informatic Bancar li se cere respectarea unei obligații incerte și neclare, în condițiile în care se face trimitere la un act normativ abstract,

ceea ce generează interpretări multiple și nu oferă instanței o panoramă concretă a situației de fapt, nefiind posibil de identificat în ce cazuri este posibilă divulgarea credențialelor, în ce cazuri se consideră încălcare, și în ce cazuri nu.

În contextul celor enunțate, coroborate cu circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei, instanța de apel a stabilit fără echivoc că angajatorul BC „Moldova-Agroindbank” SA nu a respectat în acest caz procedura legală de sancționare disciplinară a reclamantei Elena Timotin, ceea ce justifică soluția instanței de fond de admitere parțială a acțiunii.

La 09 decembrie 2020, BC “Moldova-Agroindbank” SA a contestat cu recurs decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și casarea parțială a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 05 martie 2020, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii.

La 08 februarie 2021, Timotin Elena și avocatul Ciobanu Vadim au depus referințe, prin care au solicitat considerarea recursului ca fiind inadmisibil.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de BC “Moldova-Agroindbank” SA este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 22 septembrie 2020 și expediată participanților la proces la 07 octombrie 2020 (f.d. 164, 165), fiind recepționată de recurentă la 09 octombrie 2020 (f.d. 169). Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 09 decembrie 2020, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de BC “Moldova-Agroindbank” SA.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de BC “Moldova-Agroindbank” SA.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru